

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 33 (2492)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2025 m. spalio 22 d.

ISSN 3030-0134

IUHW nuotr.

LSMU studentai ketvirtus metus iš eilės atliko praktiką Japonijoje

Rugsėjo–spalio mėn. 16 LSMU 6 kurso Medicinos studijų programos studentų atliko klinikinę praktiką Japonijos tarptautiniame sveikatos ir gerovės universitete (International University of Health and Welfare, IUHW). Studentas Matas Streckis dalijasi savo įspūdžiais ir patirtimi iš Tekančios Saulės šalies.

»2

LSMU tyrėjai – Europos neuropsichofarmakologijos kolegijos kongrese

Amsterdame, Nyderlanduose, vykusiame tarptautiniame obsesinio-kompulsinio spektro sutrikimų kolegijos narių suvažiavime ir 38-ajame Europos neuropsichofarmakologijos kolegijos kongrese dalyvavo atstovai iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto.

Dokt. Evelina
Palaitytė-Urbonė

Spalio 10 d. Amsterdame (Nyderlanduose) vyko 21-asis tarptautinis obsesinio-kompulsinio spektro sutrikimų kolegijos narių mokslinis susitikimas, jame dalyvavo atstovai iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Neuromokslų instituto (NI) Elgesio medicinos laboratorijos (EML) dr. Julius Burkauskas, dr. Vilma Jakienė, dokt. Agnė Stanytė ir dokt. Evelina Palaitytė-Urbonė.

»4

Susitikime lankėsi žymūs klinikistai ir mokslininkai iš viso pasaulio.

Kauno klinikose paminėta šv. Luko diena ir koplyčios pašventinimo 20-metis

Spalio 17 d. Kauno klinikose tradiciškai paminėta gydytojų globėjo šv. Luko diena. Šiemet Katalikų bažnyčia švenčia jubiliejinis metus, o Kauno klinikų šv. Luko koplyčios pašventinimui – mažasis jubiliejus – 20 metų.

Svetlana Adler-Mikulėnienė
Kauno klinikų dvasinė asistentė

Šv. Luko koplyčioje šv. Mišioms už gydytojus, darbuotojus, pacientus ir LSMU dėstytojus bei studentus vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas dr. Kęstutis Kėvalas, kartu koncelebravo Kauno I deka-

nato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, vyriausiasis Kauno klinikų ir LSMUL kapelionas mons. Artūras Jagelavičius, kapelionai kun. dr. Nerijus Pipiras, kun. Domas Paulikas, kun. Šarūnas Petrauskas, patarnavo Lietuvos kunigų seminarijos I kurso seminaristai.

»3

LSMU studentai ketvirtus metus iš eilės atliko praktiką Japonijoje

1 » **Matas Streckis**
Studentas

Ačiū už Jūsų pastangas – tokiu šiek tiek oficialiu pasisveikinimu mus pasitinka bendraminčiai universiteto studentai iš Japonijos. Bet negalvokite, kad toks pasisveikinimas vyrauja nuolat ir visur. Japonų kultūroje ir ypač kalboje slypi daugybė paslapčių, kurių jie mokosi visą savo gyvenimą. Šiame pasakojime aš nesileisiu į tradicijų ir kalbos nagrinėjimą, o tik trumpai pristatysiu mūsų patirtį iš praktikos mainų programos Tekančios Saulės šalyje.

Savaitę prieš prasidedant praktikai savarankiškai leidomės į kelionę po Japoniją. Tai buvo nuostabi galimybė pamatyti kitą kultūrą ir pajauti, ką reiškia gyventi kitame pasaulio gale. Šiam nuotykiui pradėjome ruoštis vasaros pradžioje: planavome, kada ir kokių metu aplankysime didžiuosius miestus – Osaką, Kiotą, Tokiją ir kitas įspūdingas ir mums neregėtas vietas ar stebuklus. Žinoma, truputį jaudinomės, nes viskas atrodė sudėtingiau, nei buvo iš tikrųjų – juk nežinojome nei jų rašto, nei kalbos, tradicijų ar etiketo. Tad domėjomės iš pat pradžių, kad galėtume nustebinti japonus, jog apie juos žinome ne tik populiariausius dalykus, publikuojamus socialiniuose tinkluose.

Kelionė prasidėjo vasaros pabaigoje: iš Vilniaus skridome į Helsinkį, o iš jo apie 13 valandų iki Tokijo. Nors visa kelionė užtruko visą parą, tai neatbaidė nuo noro susipažinti su salų gyventojais ir jų gyvenimu. Pirmiausia lankėme Kansai regiono didžiausią miestą – Osaką. Jis pilnas parduotuvių vitrinų, šviesos jūros ir reklaminių iškabų, kurios vis savaip vilioja užsukti ir kažką įsigyti. Niekada nesame matę tokios jūros žmonių, kurioje, atrodo, tiesiog gali paskęsti, bet, kaip jau supratote, nepaskendome. Vėliau lankėme senąją

Tekančios Saulės šalies sostinę Kiotą, kuriame bandėme pasijausti kaip tikri vietiniai: išsinuomojome kimono, kuriais vilkėdami lankėme tradicines šventyklas ar mažesnes šventoves, ragavome tradicinių valgių ir gėrimų. Bandėme suprasti ir pajauti, kas yra budizmas ir šintoizmas – daugiausiai išpažinėtų turinčių religijos Japonijoje. Kitame mieste – Nara – stebėjomės, kaip gyvenimas vyksta stūrinių apsuptyje: visame mieste laisvai vaikšto sturnos, primindamos, kad šis pasaulis skirtas ne tik žmonėms ir jų betoninėms kaladėlėms ar riedančioms transporto priemonėms, bet ir harmoningos gamtos stebuklams. Na, ir kaipgi neaplankyti svarbiausio objekto visoje šalyje – Fudži kalno. Taip, nors jį vasaros metu pamatyti labai sunku dėl tam tikrų meteorologinių sąlygų, visgi mums pavyko pamatyti aukščiausią ir didingiausią Japonijos viršukalnę.

Linksmybėms pasibaigus su gera nuotaika ir šiek tiek nerimo keliavome į Naritos miestą, kuriame yra Tarptautinis sveikatos mokslo universitetas. Susitikę su mums priskirtomis grupėmis ir medicinos studentais, turėjome ir daugiau ką papasakoti apie Lietuvą: kur ji, kokia ji, nes, suprantama, kad ne visi apie šią Baltijos valstybę yra girdėję. Visgi mūsų pasakojimai labai sudomino uždaro būdo japonus. Visi norėjo suprasti, kokia tai šalis ir kokie žmonės yra lietuviai. Žinoma, nors jiems ir buvo labai nuostabu klausytis mūsų pasakojimų apie šią mažą, paslaptinę šalį, nereikia pagalvoti, kad tada jų būdas pasikeitė – jie išliko santūrus ir ramūs. Jų charakteris ir bendravimo tradicija mums kartais būdavo nesuprantami. Kartais būdavo sunku perprasti, ar jiems dar įdomu klausytis, o gal jau ir nukeliavome per toli. Bet japonai jau tokie – jie niekada iš tikro nepasakys, kas jų galvose: galbūt tau nepritars, bet sakys, jog pritaria; galbūt

norės elgtis kitaip, bet stengsis padaryti taip, jog tiktų abiem pusėms.

Kostiumas, kaklaraištis, gražiai išlyginti marškiniai – tokio aprangos stiliaus reikalavimo buvo pata laukytis ateinant į ligoninę. Žinoma, ši tauta nuo pat senovės yra labai griežta ir besilaikanti taisyklių, tad jiems tai atrodo savaime suprantama. Jei bus nauja taisyklė – jos bus paisoma, nes tokia jau tradicija. Europiečiams toks gyvenimo būdas gal ne visada būtų priimtinas, bet mes visgi žavėjomės jų kantrybę, nuolankumu ir užsispyrimu.

Mus labiausiai nustebino japonų požiūris į užsienio kalbas. Visos kelionės metu patyrėme sunkumų susikalbėti angliškai, nes šią kalbą moka ne tokia didelė dalis populiacijos, nebent yra gyvenę angliškai kalbančiose užsienio šalyse. Na,

nors ir anglų kalba netobula, bet turėjome galimybę susipažinti su salų gyventojų medicinos sistema, palyginti ją su savąja ir ieškoti tobulintinių sričių. Jie stebėjosi, kad mes turime specialybę „šeimos gydytojas“, o mes nesupratome, kodėl tam tikrą dalį pacientas už savo gydymą turi sumokėti pats.

Bet labiausiai laukėme praktinių užsiėmimų. Japonai, nors ir uoliai ir stropiai mokosi universitete savo dienas praleisdami prie knygų ir paskaitų, visgi turi mažai praktinių įgūdžių. „Viskas savo laiku, ateis rezidentūra ir išmoksime, dabar turime gauti tik pagrindus“, – aiškino kolegos. Suprasdavome ir juos, bet mes džiaugdavomės savo galimybėmis ir įgūdžiais, kad galime šiek tiek pirmauti nei modernios tautos piliečiai. Žinoma, tikrai turėjome progų

asistuoti chirurginėse procedūrose, atlikti tikras operacijas ant specialiai paruoštų muliažų bei išklaudyti, kuo skundžiasi japonai, koks gydymas jiems suteikiamas ir kaip juda visas medicinos sistemos ratas.

Nors turime daug skirtumų ir kai kuriuos aspektus suprantame kitaip, visi siekiame bendro tikslo – mokytis medicinos ir padėti žmonėms. Mes be galo džiaugiamės nuostabią galimybę sudalyvauti tokiam projekte: surasti naujų pažinčių, linksmai praleisti laiką, rasti būdų, kaip galime pasiekti bendro tikslo ir įveikti kilusius iššūkius. Be galo laukiame savo kolegų, atvyksiančių pradędant skleisti rožiniams sakurų žiedams Tekančios Saulės šalyje ir tikimės, kad jiems taip pat bus įdomu patirti, kas yra Lietuva, jos žmonės ir tradicijos.

LSMU Students Complete Internship in Japan for the Fourth Consecutive Year

In September and October of this year, 16 sixth-year medical students from LSMU completed clinical internships at the International University of Health and Welfare (IUHW) in Japan. Student Matas Streckis shares his impressions and experiences from the Land of the Rising Sun.

Matas Streckis
Student

Thank you for your efforts. This is the somewhat formal greeting we received from fellow Japanese students. But there is no need to think that this greeting is used all the time and everywhere. Japanese culture, and especially the lan-

guage, holds many secrets that the people learn throughout their lives. In this article, I will not delve into the analysis of traditions and language, but will only briefly present our experience from the practical exchange programme to the Land of the Rising Sun.

A week before the internship began, we independently set off on

a trip around Japan. It was a wonderful opportunity to see another culture and experience what it means to live in an island country on the other side of the world. We started preparing for this adventure at the beginning of the summer: we planned when and how we would visit the major cities – Osaka, Kyoto, Tokyo, and other impressive and unfamiliar places and wonders. Of course, we were a little nervous because everything seemed more complicated than it actually was – after all, we did not know their writing, language, traditions, or etiquette. So we took an interest from the very beginning in how we could surprise the Japanese by showing

them that we knew more about them than just the most popular things published on social media.

The trip began at the end of summer: we flew from Vilnius to Helsinki, and from there it took about 13 hours to reach Tokyo. Although the entire trip took a whole day, it did not deter us from our desire to get to know the islanders and their way of life. First, we visited Osaka, the largest city in the Kansai region. It is full of shop windows, a sea of lights, and advertising signs that tempt you to stop and buy something. We had never seen such a sea of people, in which it seemed you could simply drown, but, as you can see, we survived.

Later, we visited Kyoto, the ancient capital of the Land of the Rising Sun, where we tried to feel like real locals: we rented kimonos, which we wore to visit traditional temples and smaller shrines, and tasted traditional foods and drinks. We tried to understand and feel what Buddhism and Shintoism are – the religions with the most followers in Japan. In another city, Nara, we observed how life goes on surrounded by deer: deer roam freely throughout the city, reminding us that this world is not only for people and their concrete blocks or rolling vehicles, but also for the wonders of harmonious nature.

» 3

LSMU Students Complete Internship in Japan for the Fourth Consecutive Year

1 » And how could we not visit the most important site in the whole country – Mount Fuji. Yes, although it is very difficult to see it in summer due to certain weather conditions, we still managed to see the highest and most majestic peak in Japan.

After the festivities ended, we traveled to Narita City, home to the International University of Health and Science, in high spirits but with a slight sense of unease. After meeting with our assigned groups and medical students, we had more to share about Lithuania: where it is located and what it is like, because, understandably, not everyone has heard of this Baltic country. However, our stories really interested our colleagues from Japan. Everyone wanted to understand what kind of country it is and what kind of people Lithuanians are. Of course, even though they were very interested in listening to our stories about this small, mysterious country, they remained reserved and calm. Their character and communication traditions were sometimes incomprehensible to us. Sometimes it was difficult to understand whether they were still interested in listening or whether we had gone too far.

A suit, a tie, and a neatly ironed

shirt – this was the recommended dress code for visiting the hospital. This nation has been very strict and rule-abiding since ancient times, and so it seems natural to them. If there is a new rule, it will be followed because that is the tradition. Europeans may not always find this way of life acceptable, but we were nevertheless impressed by their patience, humility, and determination.

What surprised us was the Japanese attitude towards foreign languages. Throughout our trip, we had some difficulty communicating in English. Not many people speak this language, unless they have lived in English-speaking countries. But even if even their English is not perfect, we had the wonderful opportunity to get acquainted with the medical system of the islanders, compare it with our own and look for areas for improvement. They were surprised that we have a specialty called “family doctor,” while we were puzzled as to why patients have to pay for part of their treatment themselves.

But what we were most looking forward to were the practical classes. Although Japanese university students study very diligently, spending long hours poring over books and attending lectures, they

still have relatively little hands-on experience. “Everything in its own time – residency will come, and then we will learn; for now, we just need to focus on getting the basics,” our colleagues explained. We understood where they were coming from, but we appreciated our opportunities and skills, which allowed us to stay a little ahead of the citizens of this modern nation. Of course, we did have the chances to assist in surgical procedures, perform real operations on specially prepared models, listen to Japanese people’s concerns, learn about the treatment they receive, and observe how the entire medical system works.

Although we have many differences and understand some aspects differently, we all share a common goal which is to study medicine and help people. We are extremely grateful for the wonderful opportunity to participate in such a project: to make new friends, have fun, find ways to achieve our common goal, and overcome the challenges we face. We are eagerly awaiting our colleagues, who will arrive when the pink cherry blossoms begin to bloom in the Land of the Rising Sun, and we hope that they will also be interested in experiencing Lithuania, its people, and its traditions.

M. Streckis photo

Kauno klinikose paminėta šv. Luko diena ir koplyčios pašventinimo 20-metis

1 » Pamaldose dalyvavo Kauno klinikų generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, klinikų ir tarnybų vadovai, gydytojai, slaugytojai, LSMU bendruomenės nariai. Taip pat svečiai, prisidėję prie Kauno klinikų šv. Luko koplyčios įrengimo – buvęs Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Juozas Pundzius, baldų dizaineris Aurimas Sakalauskas, skulptorius Sigitas Kazimieras Straigis. Tiesioginę šv. Mišių transliaciją stebėjo architektė Rūta Preikšienė. Šv. Mišiose giedojo Kauno klinikų vokalinis ansamblis „Kolėgės“, vadovaujamas Antano Kelmelio, šia proga atvyko ir buvusios ansamblio narės.

Homilijoje arkivyskupas, remdamasis evangelijos tekstu, kalbėjo apie ramybę, kurios mums visiems ypač reikia. Viena iš Dievo karalystės apraiškų yra gydyti, o gydytojas yra kaip ramybės apaštalas. Ši gydymo įstaiga yra ramybės dovana miestui, nes yra specialistai, kurie gali padėti ir ištarti padaršinančią žodį. O koplyčią arkivyskupas dr. K. Kėvalas pavadino vienu iš Kauno klinikų skyrių, kuriame gydamos širdys. Neatsitiktinai koplyčia pavadinta šv. Luko vardu, nes jis buvo ne tik apaštalas, bet ir gydytojas, o jo užrašyta evangelija išsiskiria Dievo gailestingumo žinia.

Po šv. Mišių mons. A. Jagelavičius skaitė pranešimą apie Kauno

klinikų sielovados istoriją ir pasakojimą gausiai iliustravo nuotraukomis.

Klinikinė sielovada Kauno klinikose vyko nuo pat jų veikimo pradžios. Kauno klinikoms statyti buvo paskirtas sklypas VII forto rajone, prie šv. Luko ligoninės, kuri priklausė Labdaros krikščioniškosios mės draugijai. Joje dirbo seserys vienuolės elžbietės ir konrinietės, čia buvo ir koplyčia. Ši ligoninė Vytauto Didžiojo universitetui perduota 1940 metais, kai, okupavus Lietuvą, buvo uždaryta draugija. O Kauno klinikų kartinį akmenį 1937 m. palaimino arkivyskupas metropolitas Juozas Skvireckas (<https://www.youtube.com/watch?v=ODCHtz61a-Ao>). Dėl politinių apribojimų tarybiniais laikais kapelionai negalėjo būti įdarbinami, bet slaugytojomis dirbo

daug tikinčių moterų (tarp jų ir vienuolės), kurios nebijodamos persekiojimų dvasiškai palaikė ir atvesdavo kunigus pas ligonius.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę Kauno klinikose ilgą laiką koplyčia buvo nelabai tinkamose patalpose – tarsi pirmųjų krikščionių katakombos... Bet per didžiąsias šventes šv. Mišios vykdavo didžiojoje Kauno klinikų auditorijoje. 2005 m. kovo 22 d. buvo baigta įrengti ir pašventinta ši erdvi Dievui garbinti skirta vieta, kurios aukštis yra 7,3 metro.

Per 23 metus nuo kapeliono etato įsteigimo Kauno klinikose buvo ieškoma įvairių klinikinės sielovados formų. Kapeliono pareigas ėjo 26 kapelionai. Ilgiausiai kapelionu dirbęs ir koplyčios įrengimu rūpinęsis A. A. kun. Jonas Babonas.

Susiformavo tradicijos minėti Pasaulinę ligonių dieną, šv. Luko dieną, vykti į Šiluvos atlydus Ligoninių ir medicinos darbuotojų dieną, rengti Kūčių vakarienę, Šviesos kelią Kauno klinikų tuneliuose.

Teisinę klinikinės sielovados bazę sudaro: LR ir Šventojo sosto sutarties 15 straipsnis, jo pagrindu pasirašytas susitarimas tarp Lietuvos

vyskupų konferencijos ir LR sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) 2002 m., o 2009 m. LR SAM ministro įsakymas leidžia ne tik įdarbinti kapelionus sveikatos priežiūros įstaigose, bet ir dvasinius asistentus (pasauliečius ar vienuolius).

Šventę vainikavo padėkos, atminimo dovanėlės svečiams ir šilti prisiminimai apie nuveiktus darbus.

LSMU tyrėjai – Europos neuropsichofarmakologijos kolegijos kongrese

1» Susitikime lankėsi žymūs klinicistai ir mokslininkai iš viso pasaulio.

Renginys prasidėjo nuo standinių pranešimų sesijos, kurioje stendinį pranešimą pristatė ir LSMU doktorantė Agnė Stanytė su bendraautoriais tema „Nerimo ir nuotaikos sutrikimais sergančių asmenų, turinčių obsesinį-kompulsinį asmenybės sutrikimą ir neturinčių jo, kognityvinių gebėjimų palyginimas: pilotinis tyrimas“ (angl. „A comparison of Cognitive performance of individuals with anxiety and mood disorders with and without obsessive-compulsive personality disorder: a pilot study“). Pranešime teigiama, kad žmonės, turintys obsesinį-kompulsinį asmenybės sutrikimą ir kartu patiriantys nerimo ar nuotaikos sutrikimų, dažnai sunkiau prisitaiko prie pokyčių ir turi mažesnę mąstymo lankstumą.

Vėliau savo žiniomis ir naujaisiais atradimais pasidalijo prof. Stefano Pallantis (JAV). Mokslininkas pranešimo metu kalbėjo apie išsamų gydymui atsparaus obsesinio-kompulsinio sutrikimo (OKS) apibrėžimą bei diagnostinius iššūkius. Kitame pranešime neuromokslininkas dr. Jamie Feusneris (Kanada) analizavo psichoterapijos pritaikymą atsparios OKS būklės gydymui. Dr. Danas Gelleras (JAV) pasidalijo patirtimi, kaip šis sutrikimas pasireiškia vaikams ir paaugliams, o dr. Ilenia Pampaloni (JK) pasidalino gerą patirtimi ir įžvalgomis iš stacionarinio gydymo praktikos Jungtinėje Karalystėje, kur įdiegta programa orientuota padėti pacientams, sergantiems OKS ir bipoliniu sutrikimu.

Be naujesių atradimų ir kolegų įžvalgų, susitikimo metu dalyviai įsitraukė į interaktyvų „Delfi“ metodikos seminarą, kuriame buvo rengiamos rekomendacijos klinicistams dėl atsparios OKS būklės diagnostikos.

LSMU mokslininkai, dalyvaudami bendradarbiavimo su ICOCS tin-

kle, mokslinio susitikimo metu aptarė galimybes organizuoti mokymus, skirtus OKS gydymo perspektyvoms, Lietuvoje. LSMU siekia svariai prisidėti prie obsesinio-kompulsinio spektro ir susijusių sutrikimų tyrimų srities, kartu pasinaudojant ICOCS teikiama bendradarbiavimo galimybėmis ir ištekliais.

Po ICOCS renginio LSMU NI EML atstovai dalyvavo 38-ajame Europos neuropsichofarmakologijos kolegijos kongrese, kurį atidarė ECNP prezidentas, neuromokslų profesorius iš Groningeno universiteto (Nyderlandai) prof. Martienas Kasas.

ECNP yra viena didžiausių ir pažangiausių organizacijų Europoje, orientuota į neuropsichofarmakologijos raidą, kuri siekia plėtoti ir jungti platų tarpdisciplininį mokslininkų, klinicistų ir technologijų spektrą. Kongrese dalyvavo daugiau nei 7000 dalyvių gyvai ir beveik 1000 nuotoliu iš daugiau nei 100 skirtingų pasaulio šalių. Kongrese pranešimus skaitė 205 lektorių, įvyko 90 sesijų. Kongrese dalyvavo atstovai iš LSMU NI EML prof. dr. Vesta Steiblienė, dr. Julius Burkauskas, dr. Vilma Jakienė, dokt. Agnė Stanytė, dokt. Eglė Milašauskienė ir dokt. Evelina Palaitytė-Urbonė. LSMU tyrėjų dalyvavimas tokio lygio renginiuose stiprina ne tik akademinį prestižą, bet ir prisideda prie svarbių mokslinių diskusijų bei naujų idėjų formulavimo, siekiant pažangių mokslinių ir praktinių atradimų sveikatos srityje.

Kongreso metu skirtingų specializacijų atstovai pristatė inovacijas, skirtas neuromokslų tyrimams, bei jų pritaikymo galimybes klinikoje praktikoje. Renginyje buvo aptartos temos – nuo fundamentalių smegenų tyrimų iki klinikinių pritaikymų: nauji neuropsichofarmakologijos srityje, didelį dėmesį skiriant sunkiai gydomiems psichikos sutrikimams, inovatyvių technologijų panaudojimo galimy-

bėms pažinimo funkcijų ir emocijų kontrolėje tyrimuose bei inovacijoms diegti.

Konferencijos metu pristatyta daugiau nei 2000 standinių pranešimų. Prof. dr. Vesta Steiblienė yra ECNP fakulteto narė ir keletą metų aktyviai prisideda prie standinių pranešimų recenzijų, vertindama jaunųjų mokslininkų pranešimus.

Šiais metais standinius pranešimus ECNP kongrese pristatė ir LSMU NI EML doktorantė Agnė Stanytė, Eglė Milašauskienė bei mokslo darbuotoja dr. Vilma Jakienė su bendraautoriais.

Doktorantė Agnė Stanytė pristatė tyrimą tema „Kognityvinės funkcijos ir skydliaukės ašies hor-

monų sąsajos asmenims, turintiems nerimo ir nuotaikos sutrikimų“. Tyrimo duomenys atskleidė skydliaukės hormonų svarbą kognityvinėms funkcijoms. Rezultatai parodė, kad asmenims, sergantiems nerimo ir nuotaikos sutrikimais, mažesnė laisvojo tiroksino koncentracija buvo susijusi su lėtesniu suvokimo greičiu ir pablogėjusiais dėmesio perkėlimo gebėjimais, nepriklausomai nuo socialinių-demografinių charakteristikų, klinikinių veiksnių, taip pat depresijos ir nerimo simptomų.

Doktorantė Eglė Milašauskienė savo tyrime nagrinėjo uždegiminių rodiklių bei depresijos ryšius ir pristatė pranešimą tema „Uždegimo ir depresijos ryšys: įrodymai iš kraujo plazmos lipopolisacharidų ir citokinų“. Uždegiminių rodiklių analizė atskleidė, kad padidėjęs lipopolisacharidas plazmoje yra potencialus biožymuo ir terapinis taikinyss sergant depresijos sutrikimu.

Dr. Vilma Jakienė pristatė stendinį pranešimą tema „Testosterono ir laisvojo trijodtironino vaidmuo suicidiniame elgesiui tarp asmenų, turinčių nerimo ir nuotaikos sutrikimų“. Pagrindiniai tyrimo rezultatai parodė, kad žemesnė trijodtironino koncentracija, net ir esant normalioms referencinėms riboms, bei aukštesnė testosterono koncentracija buvo susijusi su suicidiniiais bandymais moterų imtyje. Rezultatai pabrėžia trijodtironino ir testosterono koncentracijų vertinimo potencialią vertę vertinant suicidinio elgesio riziką, ypač moterims, turinčioms nuotaikos ir nerimo sutrikimų.

Dr. Julius Burkauskas yra ECNP

nerimo sutrikimų tyrimų tinklo narys. ADNR nariai kongreso metu aptarė naujus bendrus projektus ir veiklas. Netrukus ADNR narių organizuoti mokymai persikels į ECNP internetinį puslapį „Knowledge Hub“, kur bus viešai prieinami. ECNP „Knowledge Hub“ skiltyje žymiausi nerimo sutrikimų specialistai, tarp jų ir LSMU atstovai, skaito paskaitas nerimo sutrikimų gydymo temomis. ADNR narių susitikimo metu buvo aptartas kvietimas publikuoti Britų psichiatrijos žurnale nerimo sutrikimų tema. Visi tyrinėjantys nerimo sutrikimų problematiką kviečiami pateikti publikacijas **iki 2025 m. spalio 31 d.**

LSMU bendradarbiaudamas su ICOCS jau dalyvauja mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ projekte „Visuomenės prisitaikymo didinimas ir psichikos sveikatos gerinimas į skaitmenizavimą vis labiau įsitraukiančioje popandeminėje Europoje“ (angl. *Boosting Societal Adaptation and Mental Health in a Rapidly Digitalizing, Post-Pandemic Europe, BootStRaP*). ECNP renginys – taip pat galimybė susitikti ir BootStRaP projekto kolegoms. Kitų metų gegužę Lietuvoje planuojamas tarptautinis renginys probleminio interneto naudojimo tematika. Renginyje dalyvaus žymiausi šioje tyrimų srityje dirbantys mokslininkai iš įvairių šalių. Daugiau informacijos apie artėjančius renginius galima rasti projekto socialiniuose tinkluose Facebook: <https://www.facebook.com/NetandMeBootstrap> ir LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/net-and-me-bootstrap/>.

Sveikesnio maisto idėjos iš LSMU bendruomenės – šventė, skatinanti pokyčius

Spalio 16-ąją, minint Pasaulinę maisto dieną, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Veterinarijos akademijoje vyko įkvepiantis renginys – „Maisto šventė: maistas sveikatai!“. Renginį jau 9-us metus organizuoja Veterinarijos fakulteto Maisto saugos ir kokybės katedros dėstytojai. Šventė subūrė universiteto bendruomenę diskutuoti apie sveiką mitybą ir dalytis savo pačių sukurtais sveikesnio maisto receptais. Šventės tikslas – praktiškai parodyti, kad sveikatai palankesni maisto gaminiai gali būti ne tik naudingi organizmui, bet ir skanūs bei įvairūs, o taip pat atkreipti dėmesį į sveikos mitybos svarbą.

**Prof. dr. Gintarė Zaborskienė,
doc. dr. Aistė Kabašinskienė,
doc. dr. Kristina Kondrotienė**
LSMU VF Maisto saugos ir
kokybės katedra

Pasak Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, gyventojų mityba Lietuvoje vis dar išlieka nesubalansuota ir nepalanki sveikatai. Nesaugiai pagamintas ar netinkamai pasirinktas maistas gali lemti širdies ir kraujagyslių ligas, onkologinius susirgimus, nutukimą ar 2-ojo tipo cukrinį diabetą. Todėl renginio metu buvo akcentuojami trys pagrindiniai riziką sveikatai keliantys kriterijai: cukraus, druskos ir sočiųjų riebalų kiekis maiste. Svarbu žinoti, jog cukrus slepiasi ne tik saldiniuose ar pyraguose. Jo gausu kai kuriuose gėrimuose, padažuose, pusryčių dribsniuose. Šis vadinamasis paslėptas cukrus yra dažna priežastis, kodėl cukraus suvartojama gerokai daugiau, nei rekomenduoja sveikatos specialistai.

Druska (natrio chloridas) būtina žmogaus organizmui, tačiau jos perteklius kelia rimtą pavojų sveikatai. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) rekomenduoja suaugusiam žmogui suvartoti ne daugiau kaip 5 gramus druskos per dieną (apie vieną arbatinį šaukštelį). Dauguma žmonių šią normą viršija net dvigubai, nes didelė dalis druskos taip pat „paslėpta“ maisto produktuose. Greitajame maiste gali būti daugiau kaip 5 g druskos vienoje porcijoje. Net ir su duonos gaminiiais kartais gauname daug druskos, ypač jei jos suvartojame daugiau. Riebalai yra būtini organizmui – jie suteikia energijos, padeda įsisavinti vitaminus ir palaiko hormonų pusiausvyrą. Tačiau ne visi riebalai yra palankūs sveikatai. Pramoniniai kepiniai ir konditerijos gaminiai (pyragai, bandelės, sluoksniuotos tešlos gaminiai, sausainiai, spurgos) dažnai gaminami su iš dalies hidrintais augaliniais riebalais, kuriuose gali būti ir transriebalų. Greitojo maisto užkandinėse kepti naudojami riebalai gali būti kaitinami daug kartų, todėl juose taip pat susidaro kenksmingų junginių. Be to, reikėtų vengti ir riebių mėsos ar pieno gaminių, kuriuose gausu sočiųjų riebalų rūgščių.

Renginyje dalyvavo ir savo re-

ceptais dalijosi LSMU Veterinarijos ir Farmacijos fakultetų padaliniai, LSMU gimnazijos moksleiviai, studentai ir dėstytojai. Dalyviai pristatė patiekalus, pasižyminčius mažesniu cukraus, druskos ir sočiųjų riebalų kiekiu, bet turtingus maistinėmis skaidulomis ir natūraliais antioksidantais. Patiekaluose cukrus buvo pakeistas natūraliais ingredientais: datulėmis, medumi ar kt. Paruoštoje cukinijų sriuboje be pridėtinės druskos jos visiškai netrūko dėl subalansuotų prieskonių. Raudonųjų lęšių baltyminiai krekeriai pakeitė miltinius, daug krakmolo turinčius, o įprastiniuose mielinuose kepinuose ar pupelių pyraguose sočiųjų riebalų kiekis buvo sumažintas, naudojant moliūgo tyrę ar riešutų sviestą. Vienas iš populiariausių saldumynų – šokoladinis braunis – šventės dalyvių virtuvėje įgavo visiškai naują, sveikatai palankesnę sudėtį. Degustacijai buvo pristatyti net trijų rūšių brauniai: raudonųjų pupelių, burokėlių ir batatų, kurie buvo daugelio ragavusiųjų favoritai. Šventės dalyvius ypač nudžiugino užsienio studentų idėja per maistą išreikšti dėkingumą Lietuvai. Augalinė lazanija buvo iškepta ne tik Lietu-

vos vėliavos spalvų, bet ir jos gamybai reikalingi visi ingredientai buvo įsigyti iš vietinių smulkių gamintojų.

Visi šventės lankytojai galėjo balsuoti už labiausiai patikusius patiekalus. Daugiausiai balsų surinkusių receptų autoriai buvo apdovanoti LSMU Profesinės sąjungos, Komunikacijos tarnybos Rinkodaros skyriaus ir Maisto saugos ir kokybės katedros įsteigtais prizais. Šventės lankytojams labiausiai patiko Anatomijos ir fiziologijos katedros komandos pagaminta trinta cukinijų sriuba be druskos, kuri buvo pagardinta gremolata bei moliūgų sėklomis. Antroji ir trečioji vieta atiteko Maisto mokslo magistro tarptautinių studijų studentų komandai, sužavėjusiai avinžirnių kepsneliais ir citrininiu pyragu.

„Maisto šventė: maistas sveikatai!“ – tai ne tik smagi proga susiburti, bet ir malonus būdas keisti požiūrį į mitybą. Dalyviai išsinešė ne tik prizus, bet ir naujų idėjų, kaip kasdienėje virtuvėje rinktis sveikesnius sprendimus, juk pokyčiai prasideda nuo mūsų – nuo mažų, bet reikšmingų žingsnių, kurie gali turėti poveikį Universiteto bendruomenės ir visos visuomenės sveikatai.

Dirbtinis intelektas sveikatos moksluose: įžvalgos iš antrojo metinio „SustAlnLivWork“ projekto susitikimo Tampereje

Rugsėjo 25–26 d. Tampereje (Suomija) vyko tarptautinio projekto „SustAlnLivWork“ antrasis metinis susitikimas, subūręs akademinės bendruomenės, verslo ir viešojo sektoriaus atstovus iš Lietuvos, Suomijos ir Vokietijos. Šio projekto tikslas – skatinti dirbtinio intelekto (DI) diegimą įvairiose gyvenimo srityse, stiprinti tarpdisciplininį bendradarbiavimą ir kurti tvarius sprendimus, gerinančius gyvenimo bei darbo kokybę.

Gyd. rez. Gabrielė Jakuškaitė
Kauno klinikų Kardiologijos klinika

Vienas iš susitikimo akcentų buvo sveikatos mokslų ir technologijų sankirta, kur DI tampa vienu svarbiausių inovacijų variklių. Lietuvos mokslininkai pristatė kelis reikšmingus projektus, atspindinčius šios srities proveržį.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) gydytojas kardiologas Laurynas Miščikas pasidalijo įžvalgomis apie dirbtinio intelekto panaudojimą širdies ritmo sutrikimų diagnostikai. Tęsdamas sveikatos inovacijų temą, Kauno technologijos universiteto (KTU) profesorius Vidas Raudonis pristatė kartu su LSMU profesoriumi Jonu Čeponiū kuriamą robotizuotą sistemą diabetinės pėdos priežiūrai, kuri jungia vaizdų analizę, automatinę žaizdų klasifikaciją ir robotikos sprendimus, siekiant pagerinti pacientų priežiūros kokybę ir ankstyvą komplikacijų nustatymą.

Diskusijų metu daug dėmesio skirta ir dirbtinio intelekto reguliavimui bei etikai. Aptarta Lietuvos iniciatyva kurti vadinamąjį DI „sandbox“ – aplinką, leidžiančią testuoti naujus DI sprendimus saugiai ir atsakingai, prieš juos diegiant sveikatos sektoriuje. Tai itin svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad inovacijos būtų patikimos, etiškos ir atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus.

Be sveikatos temų, partneriai dalijosi patirtimi apie DI taikymą energetikos, transporto ir miesto planavimo srityse, pabrėždami, kad tvari ateitis remiasi bendru mokslo ir technologijų dialogu.

Antroji susitikimo diena buvo skirta partnerių bendradarbiavimui: aptartos naujos švietimo iniciatyvos, komunikacijos strategijos ir planai glaudžiau bendradarbiauti su pramonės bei politikos formuotojais. Susitikimą vainikavo Tampere universiteto pristatymas, kur dalyviai turėjo galimybę susipažinti su praktiniais dirbtinio intelekto sprendimais ir jų taikymu realiose situacijose.

Metinis susitikimas Tampereje pabrėžė, jog dirbtinis intelektas tampa neatsiejama šiuolaikinės medicinos ir mokslo ekosistemos dalimi, o Lietuvos tyrėjai, aktyviai dalyvaujantys šiame tinkle, prisideda prie naujos, duomenimis grįstos sveikatos priežiūros vizijos kūrimo – tokios, kur technologijos ne pakeičia,

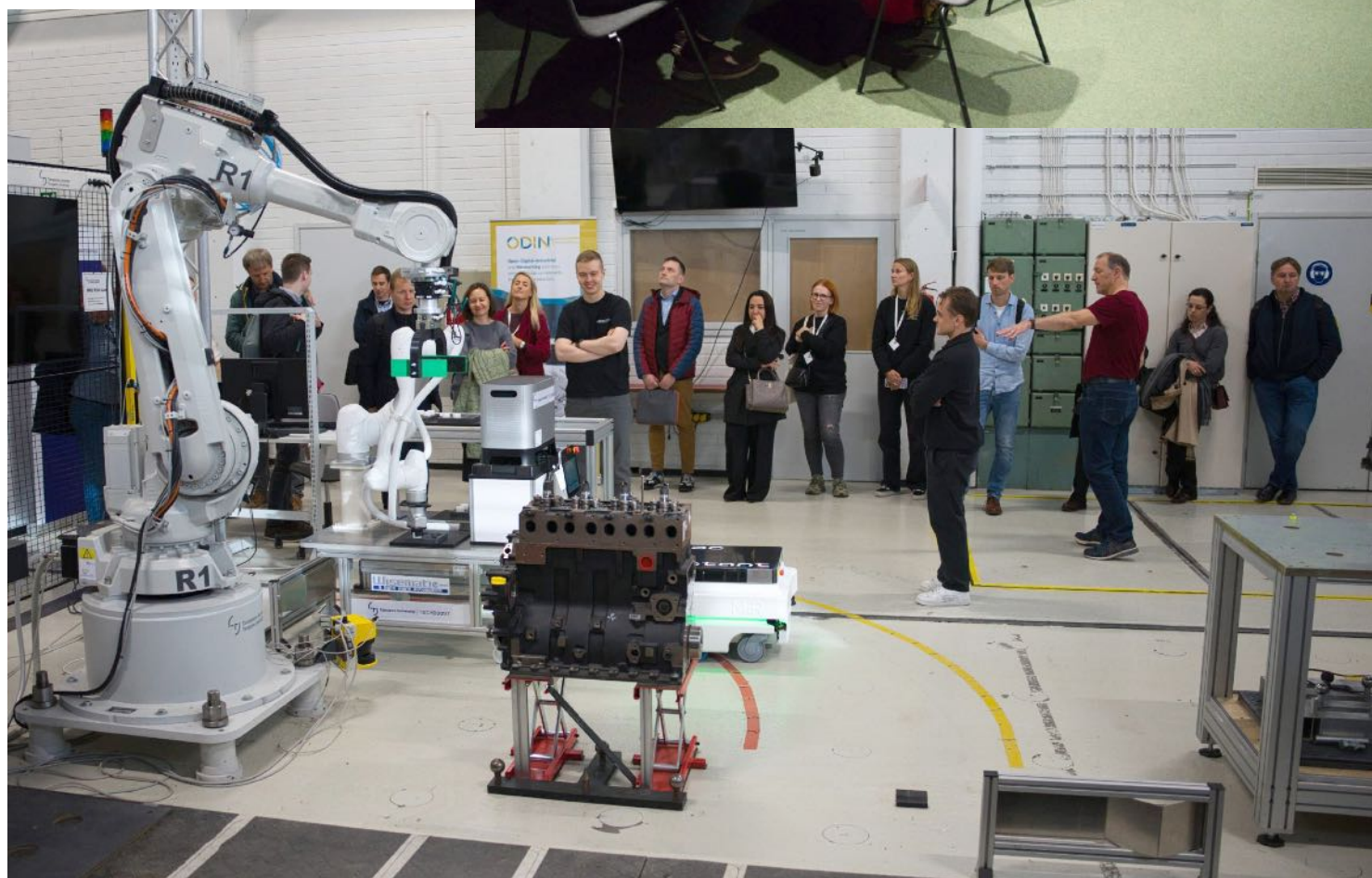
o sustiprina žmogaus kompetenciją ir rūpestį pacientu.

Plačiau skaitykite: <https://www.sustainlivwork.eu/news/tampere-hosts-sustainable-work-annual-meeting-two-days-of-ai-insights-and-cooperation/>

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Projektas „SustAlnLivWork“ finansuojamas programos „Europos Horizontas“ Nr. 101059903 ir 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų (projekto Nr. 10-042-P-0001) lėšomis.

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyi skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 0 37 407433, vt. 5128

Rasa MASIOKAITĖ, tel. 0 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ

Ieva JANKAUSKIENĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Giedrė PŪRIENĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Prisijungę, bet praradę ryšį: probleminio interneto naudojimo poveikis vaikų ir tėvų santykiams

Jau keturioliktus metus Lietuvoje organizuojamas Atviros psichiatrijos mėnuo, jungiantis dvi svarbias tarptautines psichikos sveikatos datas – Pasaulinę savižudybių prevencijos dieną (rugsėjo 10 d.) ir Pasaulinę psichikos sveikatos dieną (spalio 10 d.).

Šių metų tematika – „Išlįsk iš ekranų“ – kvietė atsitraukti nuo skaitmeninių įrenginių, daugiau laiko skirti sau, gyvam tarpusavio ryšiui bei emocinei gerovei. Šios iniciatyvos tikslas – didinti visuomenės sąmoningumą apie psichikos sveikatą, mažinti psichikos sveikatos stigmatizaciją ir skatinti atvirą bei empatišką diskusiją apie psichikos sutrikimus bei jų gydymo galimybes.

Šiomet LSMUL Kauno klinikų Psichiatrijos klinika pristatė renginio programą, skirtą technologijų poveikiui kasdieniam gyvenimui ir tarpusavio santykiams. Spalio 9 d. LSMU Farmacijos fakultete vyko ne-

mokamos praktinės dirbtuvės „Prisijungę, bet praradę ryšį: informacinių technologijų naudojimo poveikis vaikų ir tėvų santykiams“, kurias vedė gydytojos rezidentės psichiatrijos Danielė Dambrauskaitė ir Austėja Kairiūkštė bei gydytojos rezidentės vaikų ir paauglių psichiatrijos Rimgailė Jonaitytė ir Rasa Butkevičiūtė.

Renginio metu buvo nagrinėjama, kaip perteklinis ekranų naudojimas veikia įvairių amžiaus grupių asmenis. Dalyviai mokėsi atpažinti ženklus, rodančius silpnėjančius tarpusavio ryšius, o praktinių užsiėmimų metu buvo pristatyti būdai, kaip stiprinti šeimos ir bendruome-

nės santykius bei atkurti tikrąjį tarpusavio ryšį.

Renginyje dalyvavo įvairaus amžiaus žmonės – tėvai, vaikai, studentai ir medicinos specialistai, kurie aktyviai įsitraukė į diskusijas ir vykdytus praktinius užsiėmimus.

Dėkojame visiems dalyvavusiems ir tikimės, kad įgytos žinios padės kiekvienam kurti tvirtesnius, sąmoningesnius ir širdingesnius ryšius su jums brangiais žmonėmis. Tegul šis renginys būna tik pradžia – kviečiame šeimas toliau kalbėtis, dalytis patirtimi ir drauge puoselėti artimesnį, šiltesnį tarpusavio ryšį.

Renginio organizatorių inf.

■ Gydytoja rezidentė psichiatrijos Danielė Dambrauskaitė, gydytojos rezidentės vaikų ir paauglių psichiatrijos Rimgailė Jonaitytė ir Rasa Butkevičiūtė bei gydytoja rezidentė psichiatrijos Austėja Kairiūkštė.

LSMU Alumni asociacija pradėjo naują iniciatyvą „Sveikatos priežiūros inovacijų dialogai“

Spalio 15 d. vyko pirmasis LSMU Alumni asociacijos nuotolinių seminarų ciklo „Sveikatos priežiūros inovacijų dialogai“ susitikimas. Ši iniciatyva skirta suburti LSMU alumnus, akademinę bendruomenę ir sveikatos sektoriaus lyderius diskusijoms apie aktualius iššūkius, inovacijas bei politikos, mokslo ir praktikos sąveiką.

Diskusijoje svečiavosi prof. Aurelijus Veryga – LSMU profesorius, gydytojas psichiatrijos, visuomenės sveikatos ekspertas, buvęs Lietuvos sveikatos apsaugos ministras, šiuo metu dirbantis Europos Parlamente. Pirmojo ciklo tema buvo „Politika, mokslas ir praktika: kaip pasiekti sėkmingą dialogą sveikatos sektoriuje?“.

Dialogas tarp politikos ir mokslo – būtinas, bet nepaprastai sudėtingas

Savo pranešimą profesorius pradėjo nuo padėkos už kvietimą ir džiaugsmo sugrįžti į LSMU alumnų bendruomenę, su kuria jį sieja ilgametė profesinė ir akademinė patirtis. Kalbėdamas apie sveikatos politikos realijas, prof. A. Veryga pabrėžė, kad šiandien pagrindinis iššūkis nėra žinoti, ką daryti – o kaip tai padaryti. „Mokslinė bendruomenė puikiai supranta, kokių veiksmų reikia, tačiau politikoje dažnai stringame įgyvendinimo etape“, – teigė jis. Profesorius pasidalijo įžvalga, išgirsta Pasaulio sveikatos organizacijos renginyje Berlyne:

„Ne mažiau nei mokslą išmanančių politikų, mums reikia politiką išmanančių mokslininkų.“

Pasak jo, mokslas ir politika – tai dvikryptis procesas, kuriame abiem pusėms reikia mokytis vieniems kitų kalbos. „Norint pasiekti pokytį, neužtenka turėti žinių – būtina suprasti, kaip veikia politiniai sprendimai“, – akcentavo prof. A. Veryga.

Politikos tęstinumo iššūkiai demokratinėse sistemose

Diskusijoje profesorius atkreipė dėmesį į tęstinumo stoką demokratinėse valstybėse, kai kas ketverius ar penkerius metus keičiasi valdžios struktūros, prioritetai ir ideologijos. Tai, pasak jo, apsunkina ilgalaikių sveikatos politikos reformų įgyvendinimą.

Jis pateikė pavyzdį iš dabartinių Lietuvos politikų diskusijų dėl pacientų priemonių už valstybės finansuojamas paslaugas, kai skirtingos politinės jėgos siūlo priešingus sprendimus: dešiniosios partijos pasisako už didesnę privataus sektoriaus vaidmenį, o kairiosios – už stipresnę valstybės vaidmenį ir solidarumo principą. „Ne viena šių pozicijų nėra iš esmės geresnė ar blogesnė – jos tiesiog kyla iš skirtingų politinių filosofijų. Tačiau būtent dėl šių skirtumų tęstinumas tampa sudėtingu tikslu“, – pabrėžė profesorius.

Vienybės pamokos iš akademinės patirties

Prof. A. Veryga taip pat prisiminė LSMU patirtį, kai universitetas siekė užtikrinti mokslo, studijų ir

praktikos vienovę. „Net ir tokioje institucijoje, kur visi dirbame dėl bendro tikslo, reikėjo metų, kol buvo pasiektas sutarimas. Tai pavyzdys, kad net tarp artimų sričių vienybės pasiekti nėra lengva – o politikoje šis procesas dar sudėtingesnis“, – teigė jis.

Kelias į pokytį – per abipusį supratimą

Apibendrinamas prof. A. Veryga pabrėžė, kad tik per abipusį supratimą ir bendradarbiavimą galima pasiekti tvirtų sprendimų sveikatos politikoje. „Norint, kad sprendimai sveikatos sektoriuje būtų pagrįsti įrodymais, reikia ne tik žinių, bet ir gebėjimo susikalbėti“, – rezumavo jis.

Apie iniciatyvą „Sveikatos priežiūros inovacijų dialogai“

„Sveikatos priežiūros inovacijų dialogai“ – tai nauja LSMU Alumni asociacijos iniciatyva, siekianti stiprinti bendruomenės ryšius ir skatinti tarpdisciplininį dialogą tarp sveikatos priežiūros specialistų, mokslo, politikos bei visuomenės.

Kiekviename ciklo susitikime alumnai kviečiami dalytis patirtimis, diskutuoti apie iššūkius ir ieškoti sprendimų, kaip sveikatos sektorius gali tapti inovatyvesnis, tvaresnis ir artimesnis žmogui.

Iki pasimatymo kituose „Sveikatos priežiūros inovacijų dialogai“ nuotoliniuose seminaruose.

Plačiau apie LSMU alumni asociaciją: [ČIA](#)

Komunikacijos tarnybos inf.

Profesorei Jūratei Jankevičiūtei, patologoanatominių tyrimų kardiologine tematika Kaune pradininkei, – 100 metų

Būsimoji profesorė Jūratė Jankevičiūtė gimė 1925 m. spalio 25 d. Kupiškio apskrityje, Skapiškio valsčiuje, Šilaikiškio kaime. Šešerių metų netekusi tėvo išvyko gyventi pas motinos seserį į Marijampolę, kur mokykla buvo arčiau nei gimtinėje.

Asta Lignugarienė, Vilija Zabarskienė
LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus

1932 m. pradėjo mokslus pradžios mokykloje, vėliau mokėsi II Marijampolės gimnazijoje. Visą tą laiką Jūratė gyveno tetos ir dėdės – gydytojo Jurgio Bliūdžiaus – šeimoje, vasaros atostogoms vis grįždama į gimtąjį Šilaikiškį. Tėviškėje sutikdavo atostogų iš Kauno atvykusį akušerijos ir ginekologijos profesorių Praną Mažylį, kuris nuolat priiminėjo ir konsultavo vietines moteris. 1944 m. rudenį, Kauno universitetui atnaujinus veiklą, Jūratė pasirinko studijuoti mediciną. 1949 m., baigusi mokslus su pagyrimu, pradėjo dirbti asistente Patologinės anatomijos katedroje, vėliau dirbo Akušerijos ir ginekologijos katedros vyr. laborante. 1951–1954 m. studijavo aspirantūroje tuometiniame Leningrado pediatriinės medicinos institute. 1955 m. pradžioje apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją ir grįžo dirbti asistente į Kauno medicinos instituto (KMI) Patologinės anatomijos ir teismo medicinos katedrą. Nuo 1957 m. dirbo tos pačios katedros docente, vėliau ėjo KMI Gydomojo fakulteto prodekanės pareigas. 1965 m., iš pareigų pasitraukus prof. J. Lašienei, doc. J. Jankevičiūtė tapo Patologinės anatomijos katedros vedėja. Jos mokslinio darbo tema sutapo su tuo metu KMI plačiai vystomais kardiologiniais tyrimais, kurie, vadovaujant rektoriui prof. Z. Januškevičiui, įgijo kompleksinį, o vėliau ir tarptautinį pobūdį. 1964–1965 m. J. Jankevičiūtė tyrinėjo miokardo infarkto formavimosi ir reparacijos ypatybes. Tuo metu pasirodė pirmosios publikacijos kardiologine tematika, parengtos kartu su klinikistais prof. J. Blužu, prof. A. Baubiniene, prof. G. Vitenšteinu. 1967 m. ji apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją „Miokardo infarkto formavimasis ir reparacija, atsižvelgiant į širdies vainikinių arterijų stenozuojamosios aterosklerozės išplitimą ir intensyvumą (klinikiniai morfologiniai stebėjimai)“. 1969 m. tapo profesore ir toliau tęsė išeminės širdies ligos tyrimus, daugiausia pagrįstus klinikinėmis morfologinėmis paralelėmis, apibendrinančiomis miokardo infarkto gydymo antikoagulantais ir fibrinolizinu rezultatus. Šia tema kartu su prof. J. Blužu bei prof. Z. Januškevičiumi pristatė pranešimą 1970 m. vykusiame VI Pasauliniame kardiologų kongrese Londone.

■ Prof. Jūratė Jankevičiūtė.

1972–1974 m. KMI tapo vienu iš PSO kuruojamos Kauno–Roterdamo studijos (KRIS) vykdymo centrų, pradėtas išeminės širdies ligos būklių, rizikos veiksnių registravimas bei ūminio miokardo infarkto registras. Tai buvo sudėtingi tyrimai, kuriuos kartu vykdė gydytojai epidemiologai, kardiologai, biochemikai, psichologai, patologoanatomai, matematikai ir nemažas būrys pagalbinio personalo. Tarp šių tyrimų uždavinių buvo ir mirties atvejų registravimas. KMI Patologinės anatomijos katedroje, vadovaujant prof. J. Jankevičiūtei, buvo specialiai tiriamos per autopsiją paimitos 45–59

metų vyrų aortos ir širdys su vainikinėmis arterijomis, nustatomas išeminės širdies ligos buvimas bei charakteristika. Gaila, kad profesorei J. Jankevičiūtei mirus (1976 m.) ši unikali medžiaga apie Kauno populiaciją liko iki galo neįvertinta. Paskelbta tik keletas publikacijų, kuriose pristatyti pirmieji verifikuoti išeminės ligos paplitimo tarp Lietuvos gyventojų duomenys.

■ KMI patologinės anatomijos katedroje. Iš kairės doc. J. Jankevičiūtė, katedros vedėja prof. J. Lašienė, doc. E. Stalioraitytė.

■ Prof. J. Jankevičiūtė prie mikroskopo.

Lygiagrečiai pradėti vykdyti 40–59 metų Kauno vyrų, mirusių nuo infarkto ir nuo ūminio koronarinio nepakankamumo, patologoanatominiai tyrimai. Tuo tikslu 1974 m. prof. J. Jankevičiūtės iniciatyva suburta tuometinio Širdies ir kraujagyslių sistemos fiziologijos ir patologijos mokslo tyrimo instituto Patologoanatominė grupė, vėliau vykdyti išsamūs staigios kardialinės mirties patologoanatominiai tyrimai.

Kardiologine tematika prof. J. Jankevičiūtė paskelbė daugiau nei 60

mokslinių publikacijų, jai vadovaujant parengtos ir apgintos trys mokslų kandidato disertacijos. 1973 m. kartu su bendraautoriais atspausdino pirmąjį Patologinės anatomijos vadovėlį lietuvių kalba. Profesorės pradėti darbai buvo toliau tęsiami Patologinės anatomijos katedroje ir Kardiologijos instituto Patologinės anatomijos laboratorijoje.

Prof. Laima Griciūtė 2000 m. išleistoje prof. J. Jankevičiūtės literatūros rodyklėje rašė, kad ji ne tik mėgo savo darbą, bet didelę dalį šilumos atiduodavo artimiesiems, draugams ir bendradarbiams. Aspirantūros metais jos mažame kambarėlyje rinkdavosi Leningrade besimokantys Kauno medikai, ji buvo būrelis, mėgo teatrą, daug skaitė. Deja, sunki liga ir ankstyva mirtis pakirto profesorę vos sulaukusią 50-ties, kai ji tapo autoritetinga specialiste, visiems dosniai dalijanti savo žinias.

Šių metų pavasarį LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejui prof. J. Jankevičiūtės sūnėnas žurnalistas Juras Jankevičius perdavė gausų profesorės archyvą, pasidalijo jos asmeninėmis nuotraukomis. Šią savaitę muziejininkai ketina parengti ir pristatyti virtualią, profesorės šimtmečio jubiliejui skirtą parodą, kuri bus paskelbta Lietuvos medicinos ir farmacijos muziejaus internetiniame puslapyje.

■ Valstybinės egzaminų komisijos pirmininkas prof. P. Mažylis J. Jankevičiūtei įteikia gydytojos diplomą. 1949 m.

■ Prof. Jūratės Jankevičiūtės portretas. Autorius Mečislovas Ostrauskas, 1975.

I Menas – tabu, verčiantis atvirumu...

Yra temų, kuriomis labai sunku kalbėti, kurios iki šiol tarsi sustingusios viduramžiuose, o apie jas prabilus rizikuoji būti nesuprastas ar stigmatizuotas. Tačiau yra ir būsenų, kurias nupasakoti sudėtinga žodžiais...

O šiauresnių regionų gyventojams, linkusiems į uždaresnį gyvenimo būdą ir dėl to sudėtingas nuotaikas dažniau išgyvenantiems vienumoje, menas gali tapti viena iš refleksijos formų, padedančių atsiverti ir atskleisti savo vidinius niuansus.

Jurgita Grigaitė

Parodos koordinatorė, ergoterapeutė

Spalio 1-ąją minint Europos depresijos dieną natūraliai niūrėjantis ruduo tarsi skatina pažvelgti per gamtos pokyčius į vidinius virsmus, kurie dėl trumpėjančių dienų, naujo ritmo ir nykstančios vasaros šilumos pilkėjančiais atspalviais neišvengiamai daro įtaką mūsų emocinei ir psichologinei būsenai. Tarsi sulėtėja ūpas, bet tuo pat metu tai suteikia progą išgirsti save ir suprasti tuos, kuriems šie išgyvenimai yra galbūt nepakeliami.

Išties visa rudens pradžia tarptautiniu mastu yra psichikos sveikatos mėnuo: rugsėjis minimas kaip nerimo mėnuo dėl minėto naujo sezono iššūkių. Nuo rugsėjo 10 d. – Pasaulinės savižudybių prevencijos dienos, iki spalio 10 d. – Pasaulinės psichikos sveikatos dienos, Lietuvoje minimas Atvirosios psichiatrijos mėnuo. Didelis dėmesys skiriamas ir Alzheimerio ligai. Ją minint rugsėjo 21 d. kviečiama suprasti dėl šios ligos demenciją kenčiančius žmones ir ypač dėl to išgyvenančius diskriminaciją. Visas šis laikotarpis yra skirtas atkreipti dėmesį į psichikos sveikatos svarbą ir skatinti atvirą pokalbį apie psichikos sutrikimus, jų prevenciją, astigmatizavimą ir supratimo svarbą.

Psichikos ir elgesio sutrikimus patiriančių asmenų skaičius Lietuvoje per pastarąjį dešimtmetį nuosekliai augo. Higienos instituto Psichikos sveikatos centras, atlikęs 2014–2023 m. duomenų analizę, nustatė, kad bendras psichikos ir elgesio sutrikimų paplitimas Lietuvoje 2014–2023 m. laikotarpiu padidėjo 1,3 karto.

„Šie duomenys padeda geriau suprasti ne tik pačią psichikos ir elgesio sutrikimų paplitimo dinamiką, bet ir visuomenės elgesį – kaip žmonės ieško pagalbos, kokių paslaugų jiems reikia, kokios grupės lieka pažeidžiamesnės. Tai svarbus pagrindas tolimesniems sveikatos politikos formuotojų sprendimams“, – teigia Higienos instituto direktorius Šarūnas Alasauskas.

Per pastaruosius metus Lietuvoje padaugėjus ne tik privačių psichikos sveikatos centrų, globos ir slaugos įstaigų, bet ir išpopuliarėjus, ypač per pandemiją, nuotolinei psichologinei pagalbai bei besikuriančios virtualios psichoterapinės grupės rodo, kad psichikos sveikatos bėdų turintys žmonės ne tik drąsiau kreipiasi pagalbos, bet domisi ir alternatyviomis sveikatos priežiūros paslaugomis, meno, muzikos, šokio ar dramos terapijomis, ieško emocinių, psichologinių saviugdos galimybių.

Einant tokiu savirūpos keliu ypač svarbus tampa psichologinio saugumo jausmas, kurio pagrindas yra artimiausios aplinkos priėmimas ir palaikymas. O tai, pasirodo, gali tapti sudėtingu iššūkiu. Gal dėl negebėjimo suvokti, kas vyksta viduje, gal dėl nemokėjimo ištransliuoti tai, o gal dėl baimės būti nesuprastu ar nerimo, jog išgirdus nežinosi, ką žmogui pasakyti, kaip jį palaikyti...

Ir menas yra ta forma, kuri vizualinėmis parabolėmis paprastai ir aiškiai vaizduoja šių vidinių labirintų šešėlius, padeda suprasti žmones, kurie klaidžiodami juose rizikuoja įstrigti. Kiekvienas menininkas savo atvirais kūriniais tampa tarsi psichikos sveikatos ambasadoriais – žmonėmis, kurie per meną dalijasi savo ar artimųjų patiriamais psichologiniais išgyvenimais. Taip atsiveria naujas meno niuansas refleksine forma. Meno kūriniais kaip netiesiogine kalba jie tarsi įgauna galią keisti savo pačių ir kitų požiūrį į psichikos sveikatos sutrikimus, išvengiant pretenzijų. Menas neapeliuoja į išgyvenimą, jis kviečia tyrinėti jį kaip reiškinį. Pačiam menininkui tai kalba, leidžianti atsiverti temose, kurios laikomos tabu, nepatogios, sudėtingai suprantamos, šia forma tarsi išrišamos net pačios sudėtingiausios būsenos.

Fotomenininkės Redos Vaičiūnienės parodoje „Pasirinkimas“, kuri šiuo metu yra eksponuojama LSMU Visuomenės sveikatos fakultete, kaip tik tyrinėjami vidiniai konfliktai, prie kurių žmogų gali privesti tiek disonansas su aplinka, tiek ne-

sutarimai tarp skirtingų vidinių aspektų. Jie, kaip ir aplinkos spaudimas ar patiriama prievarta, negalėjimas laisvai rinktis ar gyventi pagal savo pajautą ir vertybes, žmogų verčia arba prisitaikyti, paklusti, galimai išduodant save, arba eiti prieš srovę, maištauti, siekiant išsaugoti autentiškumą ir likti ištikimam savo vertybėms... Apie pastarąsias priežastis yra sunkiausia kalbėti dėl didžiausios tikimybės sulaukti visuomenės pasipriešinimo. Kam gi patinka, kai baksnojama į jį kaip į problemos šaltinį? Gal todėl dažniau renkamas saugesnis būdas – įtikėjimą, jog sutrikimas yra biologinis, paveldimas, nes tai tarsi pateisina tokią būtį, nuima asmeninės atsakomybės našta, priešingai nei priežastys, kurias pakeisti kaip ir gali. Bet ar taip yra iš tikrųjų? Ar žmogus, esantis psichologinėje krizėje, geba keisti situaciją? Jei taip, tai kodėl iki šiol „populiariausias“ sprendimo būdas yra užsisklęsti, atsitraukti, kartais – išeiti... Lietuva iki šiol Europoje pirmauja savižudybių skaičiumi...

Pati autorė, pristatydamą parodą, sako: „Kiekviena diena – amžinas pasirinkimas tarp gėrio ir blogio, tarp galiu ir nebegaliu, tarp melo ir nutylėjimo, tarp buvimo ir pasitraukimo, tarp mėlynų ar gelsvų marškinių... Kartais taip lengva pasiklysti.“

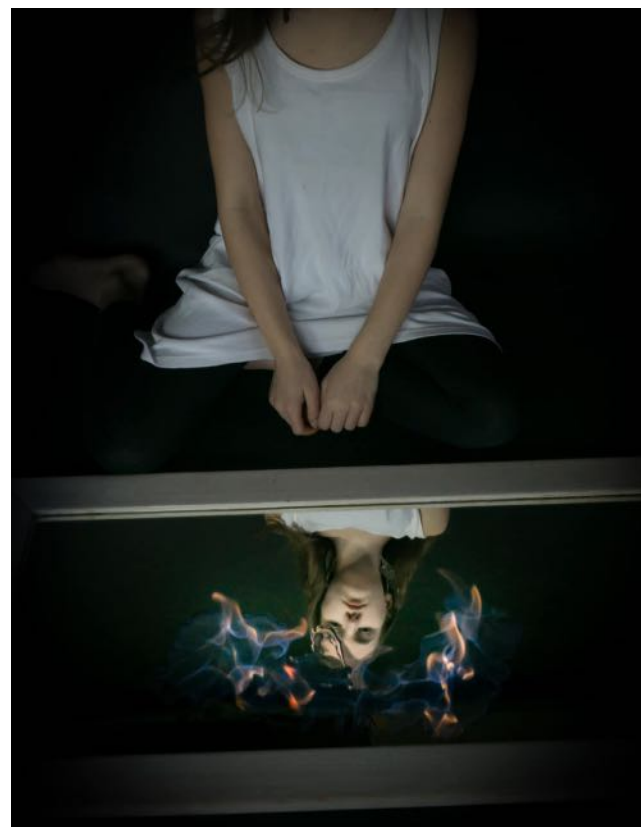
Gal iš pirmo žvilgsnio tai neatrodo sudėtinga dilema, bet tokie vidiniai konfliktai dažnai tampa egzistencinės krizės priežastimi, griaušančia ar iškreipiančia asmens tikrovę. „Tu ir šiandien savimi abejojai negalėdamas pasirinkti“ – tvirtina ir autorė, tarsi stūmėdama prieštaraui...

■ Aut. Reda Vaičiūnienė.

Tačiau menas nėra psichologas – šiuo atveju jis neanalizuoja sutrikimo priežasčių ir neskaitina daryti išvadų ar sprendimų, jis konstatuoja būtį ir provokuoja žiūrovą juos tyrinėti.

Nors refleksinę kūrybą dažnai sunku pavadinti menu, o pagrindinis tikslas nebėra sukurti meninę vertę, bet esmė šioje kūrybos formoje, kaip ir mene, išlaikoma – per aplinkos ir savęs pajautą skatinti dvasinės estetikos plėtrą. Todėl tai yra neatsiejama kultūros dalis. Tai lyg dvi vienos kūrybinės linijos paralelės. Redos darbuose jos taip subtiliai susietos, kad pamažu per žiūrovo patirtis išryškėja nauja – terapinė vertė. Jos darbai tam-

■ Aut. Reda Vaičiūnienė.

pa unikalia galimybe edukacijoms ir saviugdai, kuri visa širdimi įtraukė ir mane savyčiai, ir bendrystei.

■ Autorė Reda Vaičiūnienė su parodos koordinatorė Jurgita Grigaitė.

Mano ilgametėje meno terapijos ir kultūrinėje veikloje, organizuojant savo ir kitų menininkų, kaip ir Redos Vaičiūnienės, parodas su autorefleksinėmis praktikomis ir edukacijomis, buvo liečiamos temos, kurios gvildena giliausius žmogaus slėpinius. Tai skatino drąsą pažinti save, tyrinėti tai, kas peržengia dogmas ir visuotinos pasaulėjautos ribas. Atviros diskusijos su bendraminčiais skatino ne tik vidinės kultūros plėtrą, bet ir augino pasitikėjimą savimi suvokiant savo vidinių virsmų prasmę ir galią juos kontroliuoti. Ir tik visai neseniai įgyta ergoterapeuto licencija suteikė man galimybę ne tik pasiekti tuos, kuriems labiausiai reikia pagalbos įgalinant save, bet ir atvėrė kelius ryšiams, kurie šiai jungtinei meno ir medicinos veiklai yra itin svarbūs.

Tad draugystė su LSMU Visuomenės sveikatos fakultetu labai branginama. Ji ne tik padeda mums vystyti iniciatyvinius projektus, įtraukiant platesnę visuomenę į pokalbių sudėtingomis sveikatos temomis, akcentuojant savirūpos svarbą, bet ir atveria nepaprastai vertingas galimybes bendradarbiauti su svarbiomis institucijomis ir organizacijomis, tokiomis kaip Sveikatos apsaugos ministerija, POLA ir įvairios medikų asociacijos, švietimo ir prevencijos tikslais bei skatina kūrybiškai augti, organizuojant bendrus renginius:

»10

Menas – tabu, verčiantis atvirumu...

9» Balandį eksponuojant R. Vaičiūnienės parodą „Apkabinti save...“ kartu su VSF vystomu „Melioros“ projektu buvo palaikomos moterys, išgyvenančios krūties vėžį, o šiuo metu atvėrus parodą „Pasirinkimas“, kuri fakulteto fojė bus eksponuojama iki pat Naujųjų metų, kviečiami visi atvirai diskutuoti apie psichikos sveikatą. Šiuo atvirumu siekiame skatinti pozityvias nuostatas ir elgesį psichikos sunkumus patiriančių žmonių bei jų artimųjų atžvilgiu. Ypač tiems, kuriems vis dar nedrąsu apie tai kalbėti, ši ekspozicija gali tapti ne tik sakraliu pabuvimu su pačiu savimi, kur kiekviena akimirka atsiliepia jautrumu sau, bet žada suteikti progą atrasti savo vidinius resursus... Resursus pakilti iš to, kas slepia... Kad ir visai mažučiais žingsneliais, bet juos žengiant gimsta tikėjimas savo galia rinktis ... Rinktis tai, kas atliepia asmenines vertybes.

„Pasirinkimo“ ekspozicija unikali ir tuo, kad joje visi fotografijų herojai yra menininkės šeimos nariai, tarsi pabrėžiant, koks svarbus yra artimųjų ne tik palaikymas, bet šių vertybių perdavimas iš kartos į kartą. Būtent šios vertybės šiuolaikiniame socialiniame modelyje yra stipriai „išdilusios“, todėl didelę reikšmę įgauna švietimo ir sveikatos sistemos autoritetas, edukacinės kultūros ir meno atstovų iniciatyvos, kurios nukreipia ar diktuoja pagrindines „madas“ ir tendencijas.

Pasidomėjus labiau apie VSF mokslo programas ir vykdymus projektus, likau sužavėta ne tiek jais, kiek jų išskirtiniu dėmesiu savo darbuotojų, dėstytojų ir studentų psichologinei gerovei. Čia dirbantys psichologai siekia padėti tiems, kurie patiria įvairių darbinių, mokymosi sunkumų, turi sunkumų tarpasmeniniuose santykiuose, susiduria su įtampa, nerimu, patiria depresyvių jausmus ar nori pastiprinti savęs pažinimą ir gerinti gyvenimo kokybę.

Pamatinis dėmesys čia skiriamas bendrai sveikai gyvensenai. LSMU darbuotojams ir studentams teikiamos įvairios sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymo bei mokymo, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo paslaugos taikant gyvensenos medicinos principus. Dirbančių specialistų tikslas – edukuoti Universiteto bendruomenę sveikos gyvensenos ir lėtinių ligų rizikos mažinimo klausimais bei padėti rasti individualius sprendimus keičiant gyvensenos įpročius mitybos, fizinio aktyvumo, žalingų įpročių valdymo, psichoemocinio atsparumo stiprinimo srityse.

Džiugu, kad Lietuvoje vis daugiau atsiranda Vyriausybės remiamų psichikos sveikatos stiprinimo, mobingo prevenci-

■ Aut. Reda Vaičiūnienė.

jos, emociškai sveiko ir etiško bendravimo programų, prie kurių ir meno kūrėjai gali prisidėti savo iniciatyvomis. Nemokamomis pagalbos priemonėmis kviečia pasinaudoti ir Higienos institutas:

■ daugiau informacijos apie emocinę sveikatą, psichikos sveikatos sunkumus ir psichologinę pagalbą galite rasti interneto svetainėje <https://pagalbasau.lt/>;

■ daugiau apie psichikos sveikatos stigmą mažinimą ir raštingumo didinimą – „Žvelk giliau“. <https://zelkgiliau.lt/>.

Dėl šių vystomų programų nors ir keičiasi visuomenės

nuostatos, mažėja stigmos, iššūkių dar daug lieka, kurių įveika suinterasuotas turi būti pats žmogus. Jo atsakomybėje yra ieškoti būdų sau padėti.

Na, o menas, refleksijos formoje tapęs kalbos maniera, provokuoja tiek patį autorių, tiek žiūrovą ne tiek sugrįžti prie jau išgyventų būsenų, kiek kurti jų kitokius scenarijus, suteikiant galimybę išrišti juose dalyvaujančius konfliktinius aspektus. Ar taip yra iš tiesų, kviečiame tai patyrinėti parodoje „Pasirinkimas“, kuri eksponuojama adresu: Kaunas, Tilžės g. 18, LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto fojė.

KVIETIMAS Į FARMAKOGNOZIJOS KLUBO SUSITIKIMĄ

Kviečiame Jus į klubo susitikimą, kuris vyks **lapkričio 12 d. (trečiadienį) 15 val. LSMU Farmacijos fakultete, 126 laboratorijoje (Sukilėlių g. 13).**

Susitikimo tema: „Bičių žiedadulkės ir duonelė mūsų sveikatai“

Renginio metu išgirsite apie bičių surenkamų produktų – žiedadulkių ir duonelės – sudėtį, biologinį aktyvumą bei jų reikšmę žmogaus sveikatai.

Pranešėjai:

- prof. Sonata Trumbeckaitė, LSMU MA Farmakognozijos katedra,
- dr. Neringa Sutkevičienė, LSMU VA, Gyvūnų reprodukcijos laboratorija

Labai kviečiame ir visus norinčiuosius prisijungti prie Farmakognozijos klubo!

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Spalio 30 d. 14 val. LSMU MA VSF Sveikatos psichologijos katedros lekt. **dr. Milda Kukulskienė** Visuomenės sveikatos fakulteto 109 auditorijoje (Tilžės g. 18, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą tema **„Klasikinės grindžiamosios teorijos metodologija sveikatos mokslų tyrimuose: galimybės ir iššūkiai“**. Maloniai kviečiame dalyvauti!

Lapkričio 6 d. 11.30 val. LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto 334 auditorijoje lekt. **dr. Justė Lukoševičiūtė-Barauskienė** skaitys viešąją paskaitą **„Vaikų ir paauglių psichikos sveikatos vertinimas: mišraus tyrimo dizaino svarba“**. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gerbiame skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. Jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val. Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, skelbia viešuosius konkursus, į kuriuos pretenduojantys asmenys turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2023 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 173 - 05 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką (Nuoroda) eiti šias dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Farmacijos fakultete:

■ **1 asistento** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – farmacija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13) Analizės ir toksikologinės chemijos katedroje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis farmacijos mokslų srities studijų programose, mokslinio darbo patirties.

■ **1 lektoriaus** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – farmacija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,08) Vaistų chemijos katedroje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: farmacijos magistro kvalifikacinis laipsnis, turėti pedagoginio darbo patirties dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis farmacinės chemijos ir vaistų chemijos dalykus, turėti mokslinio darbo patirties taikant analitinius metodus cheminei struktūrai išsiaiškinti.

■ **1 docento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – farmacija, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13) Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedroje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: daktaro mokslo laipsnis farmacijos, biotechnologijų arba susijusioje srityje, turėti patirties dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis farmacinių technologijų dalykus universitetinių studijų programų studentams, turėti darbo virtualia mokymosi aplinka Moodle ir MS Teams teorinių žinių ir praktinės patirties.

Medicinos fakultete:

■ **2 asistentų** (1 × 1,0 et., 1 × 0,5 et., mokslo kryptis – medicina, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13) Fiziologijos ir farmakologijos institute.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti ne mažiau nei metus fiziologijos dalyko dėstyimo patirties.

■ **1 docento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biologija, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,21) Biochemijos katedroje.

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti biochemijos dalyko dėstyimo lietuvių ir anglų kalbomis patirties gamtos bei medicinos ir sveikatos mokslų srities studijų programose, turėti mokslinio darbo patirties.

■ **1 docento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,32) Ekstremaliosios medicinos katedroje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti darbo ar dėstyimo patirties ekstremaliosios medicinos srityje.

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,27) Anesteziologijos klinikoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo anesteziologo – reanimatologo medicinos praktikos licenciją, patirties dėstyti dalyką „Anesteziologija ir skausmo gydymas“ studijų programos „Medicina“ studentams, vesti seminarus anesteziologijos – reanimatologijos rezidentūros rezidentams.

■ **1 asistento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,21) Genetikos ir molekulinės medicinos klinikoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis dalyką „Medicininė genetika I“, turėti žinių ir patirties citogenetikos ir molekulinės citogenetikos srityje.

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,38) Onkologijos instituto Onkologijos ir hematologijos klinikoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo onkologo chemoterapeuto medicinos praktikos licenciją.

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,15) Onkologijos instituto Onkologijos laboratorijoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: molekulinės biologijos ir biotechnologijos magistro kvalifikacinis laipsnis, turėti genetinių tyrimų ir darbo su ląstelių kultūromis onkologijos srityje patirties.

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,17) Radiologijos klinikoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo radiologo medicinos praktikos licenciją.

■ **1 lektoriaus** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – medicina, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,08) Šeimos medicinos klinikoje.

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią šeimos gydytojo medicinos praktikos licenciją.

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,14) profilinėje klinikoje Širdies centre (centras pradeda veiklą nuo 2026 m. sausio 1 d.).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo širdies chirurgo medicinos praktikos licenciją.

Odontologijos fakultete:

■ **1 lektoriaus** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – odontologija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,08) Dantų ir žandikaulių ortopedijos klinikoje.
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo odontologo ortopedo medicinos praktikos licenciją.

Kardiologijos institute:

Klinikinės kardiologijos laboratorijoje:
■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti žinių ir patirties atliekant bei vertinant neinvazinius širdies ir kraujagyslių tyrimus sergantiems miokardo ligomis, mokslinių tyrimų vykdymo ir publikacijų rengimo patirties širdies ir kraujagyslių ligų srityje.

■ **1 vyriausiojo mokslo darbuotojo** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pirmaujančiojo tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: mokslinių tyrimų vykdymo ir vadovavimo patirtis širdies ir kraujagyslių ligų srityje.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Gyvūnų mokslų fakultete:

Gyvūnų auginimo technologijų institute:

■ **1 asistento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti dalykų „Šiuolaikiniai maisto žaliavų analizės metodai“ ir „Egzotinių ir laukinių gyvūnų auginimas ir reprodukcija“ dėstyimo patirties bei mokėti taikyti skysčių chromatografijos metodus studijų procese.

■ **1 asistento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti dalyko „Šunų auginimas ir reprodukcija“ dėstyimo patirties.

Veterinarijos fakultete:

Anatomijos ir fiziologijos katedroje:

■ **1 asistento** (1 × 0,50 et., mokslo kryptis – ve-

terinarija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,16).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dėstyti histologiją Veterinarijos fakulteto studentams lietuvių ir anglų kalbomis.

Stambiųjų gyvūnų klinikoje:

■ **1 asistento** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – veterinarija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dėstyti stambiųjų gyvūnų akušeriją, andrologiją bei turėti galiojančią veterinarijos praktikos licenciją.

■ **1 vyresniojo mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – veterinarija, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,14).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią veterinarijos praktikos licenciją ir patirties dirbant su įvairių gyvūnų rūšių lytinėmis ląstelėmis.

* pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

Numatoma darbo pradžia – 2025 m. balandžio 23 d.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).
5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesoriaus, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).
6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.

Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.

7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.
 8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį susisiekti.
 9. Anglų kalbos lygį įrodantį dokumentą.
 10. Pretendento veiklos planą penkerių metų laikotarpiui.
- Dokumentus pateikti **iki 2025 m. lapkričio 24 d.** Personalo tarnybai, A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas (I a. 102 kab.);
Pasiteirauti tel. +370 37 465415.

KAUNO
KLINIKOS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA Į EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Akušerijos skyriaus vadovo** 0,75 et. (1 × 0,75 et.) Akušerijos ir ginekologijos klinikoje (darbo užmokestis nuo 4232,51 Eur (su mokslo daktaro laipsniu bei laimėtu konkursu eiti profesoriaus pareigas ar turint profesoriaus pedagoginį vardą už 0,75 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentams: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgytas biomedicinos srities aukštasis universitetinis išsilavinimas, įgyta atitinkamos srities gydytojo profesinė kvalifikacija ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti atitinkamos praktikos licencija, ne mažesnė kaip 1 metų darbo patirtis su pareigybės funkcijomis susijusioje srityje.
Papildomos kompetencijos-privalumas: medicinos mokslų daktaro laipsnis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, teisėto darbo su vaikais QR kodą, veiklos programą, pretendento anketą ir kandidato į skyriaus vadovus anketą pateikti Kauno klinikų Žmogųskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2025-11-05**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,5 et (1 × 1,0 et.; 1 × 0,5 et.) Endokrinologijos klinikos bendrajame personale, darbui Endokrinologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1778,70 Eur arba nuo 2032,80 Eur (su aukštuoju universitetiniu bakalauru) už 1,0 et. darbo krūvį; nuo 889,35 Eur arba nuo 1016,40 Eur (su

aukštuoju universitetiniu bakalauru) už 0,5 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentams: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.
Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, teisėto darbo su vaikais QR kodą pateikti Kauno klinikų Žmogųskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2025-11-05**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.
Generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

KAUNO LIGONINĖS ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Laboratorinės medicinos klinikos vyresnysis biomedicinos technologas – administratorius** (priskirtas darbui kraujo banke) 1,0 et. penkerių metų kadencijai nuo 2025 m. lapkričio (darbo užmokestis: nuo 1784 eurų per mėnesį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: turėti aukštąjį neuniversitetinį / universitetinį (biomedicinos mokslų slaugos krypties ar socialinių mokslų visuomenės sveikatos, verslo vadybos ir administravimo, sveikatos politikos, psichologijos, ekonomikos kryptių) išsilavinimą, turėti biomedicinos technologo profesinę kvalifikaciją ir galiojančią licenciją vers-tis biomedicinos technologo praktika bei ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį biomedicinos technologo praktikoje.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus: prašymą dalyvauti konkurse (laisva forma); asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją; išsilavinimą patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją; gyvenimo aprašymą; dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams (darbo patirtį, papildomą kompetenciją ir kt.); veiklos programą ir siekinius; užpildytą pretendento anketą; viešųjų ir privačių interesų deklaraciją (deklaracija turi būti pateikiama PINREG sistemoje); kitus asmens, norinčio dalyvauti konkurse, nuomone svarbius ir reikšmingus dokumentus, LSMU Kauno ligoninės Žmogiškųjų išteklių skyriui asmeniškai, atvykę adresu: Jovainių g. 2, Kaunas (454 kabinetas) arba siųsti el. paštu personalas@kaunoligonine.lt iki 2025 m. lapkričio 5 d.

Išsami informacija ir kiti reikalavimai pretendentui patalpinti LSMU Kauno ligoninės svetainėje <https://kaunoligonine.lt/karjera/>. Daugiau informacijos tel. +370 602 01117.

KONKURSAS

visiems Kauno klinikų darbuotojams – išbandykite dirbtinio intelekto (DI) įrankius kasdieninėse užduotyse ir pasidalinkite geriausiais sprendimais su kolegomis.

DI Kauno klinikose – idėjos, kurios veikia

Konkurso tikslai:

- palengvinti darbą sau ir kolegoms;
- gerinti paslaugų kokybę, pacientų ir darbuotojų – jūsų – patirtį;
- dalintis sėkmingais sprendimais savo organizacijoje;
- savo sprendimų dėka padidinti darbo efektyvumą.

Konkurse galite dalyvauti individualiai arba komandomis.

Konkurso laikotarpis: rugsėjo 1 diena - gruodžio 10 d.

Kūrybinis procesas ir registracija: aprašytas savo idėjas turite užregistruoti užpildydami registracijos formą **iki gruodžio 10 d.** Jei dalyvaujate su komanda, formą užpildo vienas iš komandos narių. Registracijos formą rasite Kauno klinikų intranete.

Idėjų vertinimas: gruodžio 10-15 dienomis.

Atrinktų geriausių sprendimų pristatymas: gruodžio 15-20 dienomis.

Gruodžio 31 dieną: nugalėtojų apdovanojimai.

Pirmosios vietos nugalėtojui 3000 eurų prizas, antrosios – 2000 eurai, trečiosios – 1000 eurų. Kviečiame dalyvauti ir savo idėjas pritaikyti kasdienybėje!

Kilus klausimams dėl konkurso, kreiptis į direktorių visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms **prof. Tomą Lapinską** (tomas.lapinskas@kaunoklinikos.lt).

KAUNO KLINIKOS

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

+370 37 326500

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras

2025
SPALIO
28
18:30

ATVIRA DISKUSIJA „AR MIRTIES AKIVAIZDOJE YRA VILTIS?“

DISKUSIJOJE DALYVAUJA:
MF dekanas prof. Andrius Macas
Slaugytoja Elena Jurkutė
Kapelionas mons. Artūras Jagelavičius
DISKUSIJĄ MODERUOJA:
Studentų dekanė doc. dr. Laura Malakauskienė

LSMU Slaugos fakultetas (Eivenių g. 2) 114 a.

Kviečiame į atvirą diskusiją tema „Ar mirties akivaizdoje yra viltis?“

Kaip palydėti žmogų ir jo artimuosius mirties akivaizdoje? Kaip tikėjimas gali padėti žmogui pasiruošti mirties momentui? Šiuos ir daugelį kitų klausimų gvildins bei savo patirtimi dalysis draugiškoje ir atviros diskusijoje:

■ **prof. dr. Andrius Macas** – LSMU Medicinos akademijos Medicinos fakulteto dekanas. Gydytojas anesteziologas. LSMU ligoninės Kauno klinikų Anesteziologijos klinikos vadovas.

■ **Elena Jurkutė** – bendrosios praktikos slaugytoja ir Vaikų ligų klinikos slaugos vadovė. Doktorantė ir LSMU Paliatyviosios slaugos vaikams dėstytoja. Paskutinės pagalbos instruktorė.

■ **Mons. kun. dr. Artūras Jagelavičius** – LSMU kapelionas, VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytojas.

■ **Diskusiją moderuos doc. dr. Laura Malakauskienė** – LSMU studentų dekanė. Studentų reikalų tarnybos vadovė. Gydytoja akušerė ginekologė. LSMU dėstytoja.

Renginio metu vaišinsime kava ir arbata.

Ateikite ir pasisemkite vilties!

Organizuoja Studentų reikalų tarnybos LSMU akademinė sielovada

Atranka į Kauno klinikų Pacientų tarybą!

● **PACIENTŲ TARYBA** – vieta, kur pacientų patirtys ir idėjos tampa pokyčiais. Tarybos nariai teikia rekomendacinius pasiūlymus Kauno klinikų administracijai, padedančius tobulinti paslaugų kokybę ir kurti dar geresnę pacientų patirtį ligoninėje.

Motyvacinį laišką ir gyvenimo aprašymą siųskite el. p. atranka@kaunoklinikos.lt iki spalio 31 dienos

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visam Paliatyvios onkologijos skyriaus kolektyvui – vedėjai, gydytojai, seselėms, slaugėms ir visam personalui – už nuoširdų rūpestį, šilumą, dėmesį ir atjautą, kurią rodote mūsų brangiajai Jolantai Kursienei.

Jūsų darbas – ne tik gydyti, bet ir suteikti ramybę bei orumą žmogui. Esame be galo dėkingi už Jūsų kantrybę, švelnumą ir atsivimą!

Su pagarba ir dėkingumu Jolantos Kursienės artimieji